Crna Gora
DRŽAVNA REVIZORSKA INSTITUCIJA
DRI broj: 04-035/23-2050/10
Podgorica, 22.12. 2023. godine

IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI PREPORUKA
iz Izvještaja o reviziji Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja „Biram Crnu Goru“ za 2021. godinu
- I Izvještaj -

Podgorica, decembar 2023. godine

Na bazi Izvještaja o realizaciji preporuka „Biram Crnu Goru“ od 04.08.2023. godine, a u skladu sa članom 44 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji (DRI) i Smjernicama za izradu, praćenje i kontrolu preporuka DRI, nadležni Kolegijum DRI u sastavu: Predsjedavajući Senatom DRI, senator Nikola N. Kovačević – rukovodilac Kolegijuma i senator Zoran Jelić - član Kolegijuma na sjednici održanoj dana 22.12.2023. godine, razmotrio je i usvojio

I Z V J E Š T A J
o realizaciji preporuka iz Izvještaja o reviziji Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja „Biram Crnu Goru“ za 2021. godinu
- I Izvještaj -

Odgovornost subjekta revizije

Subjekt revizije je odgovoran za realizaciju preporuka i blagovremenu dostavu Izvještaja o realizaciji preporuka.

Odgovornost Državne revizorske institucije

Državna revizorska institucija je odgovorna za praćenje i izvještavanje o stepenu realizacije izdatih preporuka.

Državna revizorska institucija je izvršila reviziju Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja „Biram Crnu Goru“ za 2021.godinu i sačinila Konačni izvještaj o reviziji br. 04-035/22 – 1288/24 od 12.10.2022. godine u kojem je subjektu revizije dato 8 preporuka za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti.

Subjekt revizije je dostavio Državnoj revizorskoj instituciji Izvještaj o realizaciji preporuka dana 04.08.2023. godine (sa zakašnjenjem od 3 mjeseca i 22 dana), sa pratećom dokumentacijom o realiazaciji preporuka.

Subjekt revizije je u dostavljenom Izvještaju o realizaciji preporuka izvijestio da je od ukupno 8 datih preporuka realizovao 8 (osam) preporuka, odnosno sve izdate preporuke.

Rukovodilac nadležnog Kolegijuma za vršenje revizije Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja „Biram Crnu Goru“ za 2021.godinu, naložio je državnoj revizorki da izvrši ocjenu realizacije preporuka iz Izvještaja o realizaciji preporuka, dostavljenog od strane subjekta revizije.

Nadležni Kolegijum DRI je, na osnovu dostavljenog Izvještaja i dokumentacije subjekta revizije i ocjene državne revizorke, **zaključio sledeće**:

- **8 (osam) preporuka je realizovano.**

U nastavku je dat Obrazac sa ocjenom statusa preporuka od strane državnog revizora i zaključkom Kolegijuma u vezi sa istom.

Preporuka DRI broj	Status preporuke/ocjena državnog revizora		Zaključak kolegijuma DRI
1.	Preporuka je realizovana.	R - realizovana	Nije potrebno dalje pratiti preporuku
2.	Preporuka je realizovana.	R - realizovana	Nije potrebno dalje pratiti preporuku
3.	Preporuka je realizovana.	R - realizovana	Nije potrebno dalje pratiti preporuku
4.	Preporuka je realizovana.	R - realizovana	Nije potrebno dalje pratiti preporuku
5.	Preporuka je realizovana.	R - realizovana	Nije potrebno dalje pratiti preporuku
6.	Preporuka je realizovana.	R - realizovana	Nije potrebno dalje pratiti preporuku
7.	Preporuka je realizovana.	R - realizovana	Nije potrebno dalje pratiti preporuku
8.	Preporuka je realizovana.	R - realizovana	Nije potrebno dalje pratiti preporuku

Generalni zaključak Kolegijuma DRI:

Nadležni Kolegijum DRI konstatovao je nakon prve kontrole realizacije preporuka, da je „Biram Crnu Goru“ u izvještajnom periodu od usvajanja Izvještaja o reviziji (12.10.2022. godine) do podnošenja Izvještaja o realizaciji preporuka, realizovao 8 (osam) od ukupno 8 (osam) datih preporuka, odnosno sve preporuke iz Izvještaja o reviziji Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja „Biram Crnu Goru“ za 2021. godinu. S tim u vezi, a u skladu sa odredbama Smjernicama za izradu, praćenje i kontrolu realizacije preporuka DRI, zaključak Kolegijuma je:

- **da preporuke iz Izvještaja o reviziji Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja „Biram Crnu Goru“ za 2021. godinu nije potrebno dalje pratiti.**

Izvještaj o realizaciji preporuka DRI će se dostaviti subjeku revizije i skupštinskom Odboru za politički sistem, pravosuđe i upravu i objaviti na web stranici DRI.

U prilogu Izvještaja o realizaciji preporuka DRI dati su Obrasci za praćenje preporuka subjekta revizije.

Izvještaj pripremila,
Državna revizorka,
Načelnica u Sektoru IV
Zorica Knežević

Predsjedavajući Senatom DRI
Rukovodilac Kolegijuma
Senator
Nikola N. Kovačević

<table>
<tr><th colspan="4">Obrazac 2 - Izvještaj subjekta revizije o realizaciji preporuka</th></tr>
<tr><td>Subjekat revizije</td><td>Biram Crnu Goru</td><td>Zakonski predstavnik subjekta revizije</td><td>Radomir Novaković Cakan</td></tr>
<tr><td>Vrsta revizije</td><td>Finansijska revizija i revizija pravilnosti</td><td rowspan="2">Odgovorna osoba: (ime i prezime, telefon, e-adresa)</td><td rowspan="2">1. Ljubomir Vukoslavčević, direktor partije 2. Katarina Rakočević, administrativni radnik, tel. +38267200339, e-mail: bbbirambar@gmail.com</td></tr>
<tr><td>Obuhvaćen period revizijom</td><td>2021.godina</td></tr>
<tr><td>DRI broj (konačnog) izvještaja o reviziji:</td><td></td><td>Zavodni broj Akcionog plana za realizaciju preporuka iz izvještaja o realizaciji</td><td>239/22</td></tr>
<tr><td>Datum usvajanja (konačnog) izvještaja o reviziji:</td><td>12.10.2022.godine</td><td>Mjesto</td><td>Bar</td></tr>
<tr><td>Rok za dostavu Akcionog plana za realizaciju preporuka</td><td>12.11.2022.godine</td><td>Datum dostave Akcionog plana za realizaciju preporuka:</td><td>14.10.2022.</td></tr>
<tr><td>Rok za dostavu dopunjenog Akcionog plana za realizaciju preporuka</td><td></td><td>Datum dostave dopunjenog Akcionog plana za realizaciju preporuka:</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="2">Krajnji rok za dostavu izvještaja o realizaciji preporuka iz izvještaja o reviziji (čl. 15. Zakona o DRI)</td><td rowspan="2">12.04.2023.godine</td><td>Zavodni broj Izvještaja o realizaciji preporuka iz izvještaja o reviziji:</td><td></td></tr>
<tr><td>Datum dostave Izvještaja o realizaciji preporuka iz izvještaja o reviziji:</td><td></td></tr>
<tr><td>Nadležni sektor</td><td>Sektor IV</td><td rowspan="2">Zavodni broj izvještaja o realizaciji preporuka</td><td rowspan="2"></td></tr>
<tr><td>Odjeljenje</td><td>Odjelenje za reviziju političkih partija i korisnika sredstava državnog budžeta</td></tr>
<tr><td>Revizorski tim</td><td>Zorica Knežević- državna revizorka, načelnica u sektoru IV; Tanja Dragović-državna revizorka</td><td>Datum dostave izvještaja o realizaciji preporuka</td><td></td></tr>
</table>

Tačka nalaza	Preporuka DRI	Planirane aktivnosti subjekta revizije	Rokovi	Realizovane aktivnosti subjekta revizije	Status **
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1.	Subjekt revizije treba da nadležnim institucijama, do 31. marta tekuće za prethodnu godinu dostavi, Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj na obrascima propisanim važećim Pravilnikom o obrascu godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja političkog subjekta, koji sadrži poseban izvještaj o načinu i namjeni utroška sredstava ženske organizacije političkog subjekta, kako je to utvrđeno članom 14 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.	"Biram Crnu Goru" će u narednim Godišnjim konsolidovanim finansijskim izvještajima za 2022. godinu postupiti u skladu sa članom 14 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.	Nosioci aktivnosti: Knjigovodstvena agencija i administracija Rok za **realizaciju** aktivnosti: 31.12.2022. Rok za **izvještavanje** DRI:	Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj za 2022. godinu je podnijet u skladu sa datom preporukom, na način da je subjekt revizije nadležnim institucijama, do 31. marta tekuće za prethodnu godinu dostavio Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj na obrascima propisanim važećim Pravilnikom o obrascu godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja političkog subjekta, koji sadrži poseban izvještaj o načinu i namjeni utroška sredstava ženske organizacije političkog subjekta, kako je to utvrđeno članom 14 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.	Ocjena subjekta revizije: R - realizovana Ocjena DRI: R - realizovana
(7)	Obrazloženje subjekta revizije: U pripremi izvještaja za 2022. godinu je postupljeno u skladu sa datom preporukom.				
(8)	Dostavljena dokumentacija: Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj za 2022. godinu				
(9)	**Komentar državnog revizora: I kontrola:** Uvidom u dostavljenu dokumentaciju utvrđeno je da je subjekt revizije u Zakonom utvrđenom roku dostavio Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj na obrascima propisanim Pravilnikom o obrascu godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja političkog subjekta. Shodno navedenom konstatuje se da je preporuka realizovana (R).				
2.	Subjekt revizije treba da nenovčane priloge obračunava prema tržišnoj vrijednosti i prijavljuje kao prihod, shodno članu 7 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i Pravilima o načinu obračunavanja i izvještavanja o nenovčanim prilozima političkim subjektima.	U budućem izvještavanju će ovaj propust biti ispravljen.	Nosioci aktivnosti: Partija Rok za **realizaciju** aktivnosti: 31.03.2023. Rok za **izvještavanje** DRI:	U međusobnim pregovorima koji su nastupili u međuvremenu, a odnose se na 2023. godinu, knjigovodstvena agencija i partija su se usaglasile o iznosu novčane naknade koju partija plaća za usluge knjigovodstvenoj agenciji, te samim tim iste više ne predstavljaju nenovčani prilog, pa nije ni potrebno sprovoditi ovu preporuku.	Ocjena subjekta revizije: R - realizovana Ocjena državnog revizora: R - realizovana
(7)	Obrazloženje subjekta revizije:				
(8)	Dostavljena dokumentacija: Ugovor o pružanju računovodstvenih usluga				
(9)	**Komentar državnog revizora: I kontrola:** Subjekt revizije je e mailom 24.11.2023. godine dostavio Izjavu u kojoj navodi da isti nijesu imali nenovčanih priloga u 2022. i 2023. godini. S obzirom da je subjekt revizije zaključio Ugovor o pružanju računovodstvenih usluga sa preduzećem za računovodstvo i finansijski konsalting 01.01.2023. godine u kojoj je navedena mjesečna naknada, isto više ne predstavlja nenovčani prilog zbog čega je prilikom vršenja revizije Godišnjeg konsolidovanog izvještaja "Biram CG" za 2021.godinu data preporuka, pa se konstatuje da je preporuka realizovana (R).				
3.	Subjekt revizije treba da obezbijedi da se Izvještaj popisne komisije i popisne liste sačinjavaju u skladu sa članom 7 i 11 Pravilnika o načinu i rokovima za vršenje popisa imovine i obaveza pravnog lica.	U skladu sa datom preporukom će se postupati u budućem periodu.	Nosioci aktivnosti: Administracija partije Rok za **realizaciju** aktivnosti: 31.12.2022. Rok za **izvještavanje** DRI:	Popis za 2022. godinu je urađen u skladu sa datom preporukom.	Ocjena subjekta revizije: R - realizovana Ocjena državnog revizora: R - realizovana
(7)	Obrazloženje subjekta revizije:				
(8)	Dostavljena dokumentacija: Odluka o godišnjem popisu imovine i obaveza, Upustvo i Izvještaj popisne komisije.				
(9)	**Komentar državnog revizora: I kontrola:** Shodno važećem Pravilniku o načinu i rokovima za vršenje popisa imovine i obaveza pravnog lica, član 5 i član 6 se odnosi na sačinjavanje izještaja o popisu i na popisne liste. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju subjekta revizije utvrđeno je da je popisna komisija sačinila Izvještaj o izvršenom popisu i popisnu listu u skladu sa navedenim članovima (5 i 6) važećeg Zakona. Shodno navedenom konstatuje se da je preporuka realizovana (R).				

4.	Subjekt revizije treba da stalnu imovinu evidentira na odgovarajuće račune u okviru klase “0” u skladu sa Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica i internim Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama političke Partije. Takođe, Partija treba da vodi analitičku evidenciju osnovnih sredstava, koja predstavlja osnov za upoređivanje popisom utvrđenog stanja i utvrđivanje eventualnih razlika (manjkova ili viškova).	U skladu sa datom preporukom će se postupati u budućem periodu.	Nosioci aktivnosti: Administracija partije Rok za **realizaciju** aktivnosti: 31.12.2022 Rok za **izvještavanje** DRI:	Obzirom da je stalna oprema nabavljena u toku 2018. godine, ista je zbog pojedinačno malih vrijednosti po MRS priznata u troškove tog perioda, a ista ima vrijednost 0, što je u skladu sa popisnim listama. Politička partija Biram Crnu Goru nije nabavljala nikakvu stalnu imovinu nakon 2018. godine, pa se u naknadnom periodu nije ni sprovodila preporuka, budući da nije bilo stalne imovine.	Ocjena subjekta revizije: R - realizovana Ocjena državnog revizora: R - realizovana
(7)	Obrazloženje subjekta revizije:				
(8)	Dostavljena dokumentacija:				
(9)	**Komentar državnog revizora: I kontrola:** Subjekt revizije je dostavio popisnu listu sitnog inventara u kojoj je naveo da je vrijednost istog 0,00€, jer je priznat u troškove perioda, a u okviru Izvještaja o izvršenom popisu, popisna komisija je konstatovala da Partija ne posjeduje imovinu. S tim u vezi preporuka je realizovana (R).				
5.	Subjekt revizije treba da u poslovnim knjigama obezbijedi evidenciju potraživanja od lokalnih samouprava, koja treba da bude zasnovana na ovjerenoj i usaglašenoj dokumentaciji.	U skladu sa datom preporukom će se postupati u svim budućim sačinjavanjima izvještaja.	Nosioci aktivnosti: Administracija partije Rok za **realizaciju** aktivnosti: 31.03.2023. Rok za **izvještavanje** DRI:	U poslovnim knjigama je izvršena evidencija potraživanja od lokalnih samouprava, a ista je zasnovana na ovjerenoj i usaglašenoj dokumentaciji.	Ocjena subjekta revizije: R - realizovana Ocjena DRI: R - realizovana
(7)	Obrazloženje subjekta revizije:				
(8)	Dostavljena dokumentacija: Mejl i Finansijske kartice za 2022. godinu, dostavljene od strane Sekretarijata za finansije Opštine Bar				
(9)	**Komentar državnog revizora: I kontrola:** Subjekt revizije je dostavio izjavu e mailom od 24.11.2023.godine da ne ostvaruje prihode osim od Opštine Bar. Takođe je dostavio dopis Opštine Bar u kojoj su iskazane uplate sredstava za finansiranje rada Partiji za svih 12 mjeseci uključujući i Savjet žena. Shodno dostavljenoj finansijskoj kartici Opština nema potraživanja prema Partiji.Takođe, u dostavljenom bruto bilansu iskazano je da Partija nema potraživanja od opština tj. potraživanja su 0,00€, pa se konstatuje da je preporuka realizovana (R).				
6.	Subjekt revizije treba da aktom o sistematizaciji utvrdi kvalifikaciju nivoa obrazovanja, odnosno stručnu kvalifikaciju potrebnu za obavljanje određenog radnog mjesta, kao i da ugovore o radu zaključuje u skladu sa članom 31 Zakona o radu, kojim je propisana sadržina istih.	Subjekt revizije će u najkraćem roku izvršiti izmjenu predmetnih akata.	Nosioci aktivnosti: Administracija partije Rok za **realizaciju** aktivnosti: 30.04.2023 Rok za **izvještavanje** DRI:	Subjekt revizije je u skladu sa datom preporukom Aktom o sistematizaciji utvrdio kvalifikaciju nivoa obrazovanja, odnosno stručnu kvalifikaciju potrebnu za obavljanje određenog radnog mjesta, a Ugovor o radu je takođe izmijenjen u skladu sa datom preporukom, tako da isti sadrži sve elemente propisane članom 31 Zakona o radu.	Ocjena subjekta revizije: R - realizovana Ocjena državnog revizora: R - realizovana
(7)	Obrazloženje subjekta revizije: Izvršena je izmjena navedenih akata, tako da je predmetna preporuka u cjelosti realizovana.				
(8)	Dostavljena dokumentacija: Akt o sistematizaciji i Anex Ugovora o radu				
(9)	**Komentar državnog revizora: I kontrola:** Uvidom u dostavljenu dokumentaciju utvrđeno je da je subjekt revizije u novom Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta utvrdio pored ostalog i potreban nivo obrazovanja za predviđeno radno mjesto, a sačinjen je i Anex ugovora o radu u kojem se navodi stepen stručne spreme koji se zahtijeva za rad na navedenom radnom mjestu. Shodno navedenom konstatuje se da je preporuka realizovana (R).				

7.	Preporučuje se subjektu revizije da realnije planira rashode, a u slučaju ostvarivanja istih u značajno većem ili manjem iznosu da izvrši korekciju Finansijskog plana.	Krajem 2021. godine donijet je finansijski plan za 2022. godinu. U slučaju ostvarivanja prihoda ili rashoda u značajno većem ili manjem iznosu od planiranih, izvršiće se korekcija finansijskog plana. Za 2023. godinu će se takođe težiti realnom planiranju istih.	Nosioci aktivnosti: Administracija partije Rok za **realizaciju** aktivnosti: 31.12.2022 Rok za **izvještavanje** DRI:	U skladu sa datom preporukom, izvršena je korekcija plana za 2022. godinu	Ocjena subjekta revizije: R - realizovana Ocjena državnog revizora: R - realizovana
(7)	Obrazloženje subjekta revizije:				
(8)	Dostavljena dokumentacija: Finansijski plan i program rada za 2022. godinu i Aneks Finansijskog plana za 2022. godinu				
(9)	**Komentar državnog revizora: I kontrola:** Subjekt revizije je dostavio Aneks finansijskog plana za 2022.godinu kojim su planirani prihodi iznosili 30.850,00€, a rashodi u iznosu od 34.300,00€. Shodno bruto bilansu za 2022.godinu prihodi su iznosili 30.822,75€, dok su rashodi iskazani u iznosu od 34.317,32€. Na osnovu navedenog se konstatuje da je preporuka realizovana (R).				
8.	Preporučuje se subjektu revizije da internim aktom utvrdi ko ostvaruje pravo na korišćenje reprezentacije na teret sredstava Partije, kao i da utvrdi limit za navedene troškove	Subjekt revizije će u najkraćem roku izvršiti donošenje predmetnog Internog akta.	Nosioci aktivnosti: Administracija partije Rok za **realizaciju** aktivnosti: 31.12.2022 Rok za **izvještavanje** DRI:	Subjekt revizije je u skladu sa datom preporukom donio interni akt kojim je utvrdio ko ostvaruje pravo na reprezentacije na teret sredstava Partije, uz utvrđeni limit za navedene troškove.	Ocjena subjekta revizije: R - realizovana Ocjena državnog revizora: R - realizovana
(7)	Obrazloženje subjekta revizije:				
(8)	Dostavljena dokumentacija: Odluka o korišćenju sredstava po osnovu reprezentacije na teret sredstava Partije				
(9)	**Komentar državnog revizora: I kontrola:** Uvidom u dostavljenu dokumentaciju utvrđeno je da je subjekt revizije donio interni akt kojim je utvrdio ko ostvaruje pravo na korišćenje reprezentacije, na teret sredstava Partije kao i limit za navedene troškove. Shodno navedenom konstatuje se da je preporuka realizovana (R).				

Preporuka DRI broj	Vrsta preporuke	Klasifikacija preporuke po stepenu značaja	Odgovoran za realizaciju preporuke *	Status/ocjena DRI	Komentar DRI	Zaključak kolegijuma
1	Pravilnosti		Biram CG	R - realizovana	Preporuka je realizovana.	Nije potrebno dalje pratiti preporuku
2	Pravilnosti		Biram CG	R - realizovana	Preporuka je realizovana.	Nije potrebno dalje pratiti preporuku
3	Pravilnosti		Biram CG	R - realizovana	Preporuka je realizovana.	Nije potrebno dalje pratiti preporuku
4	Pravilnosti		Biram CG	R - realizovana	Preporuka je realizovana.	Nije potrebno dalje pratiti preporuku
5	Pravilnosti		Biram CG	R - realizovana	Preporuka je realizovana.	Nije potrebno dalje pratiti preporuku
6	Pravilnosti		Biram CG	R - realizovana	Preporuka je realizovana.	Nije potrebno dalje pratiti preporuku
7	Pravilnosti		Biram CG	R - realizovana	Preporuka je realizovana.	Nije potrebno dalje pratiti preporuku
8	Pravilnosti		Biram CG	R - realizovana	Preporuka je realizovana.	Nije potrebno dalje pratiti preporuku